REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-19/2020/22
Datum: 3. 11. 2020

Digitalno podpisal Magda Laznik
DN: c=SI, o=state authorities, ou=web-certificates, givenName=Magda, sn=Laznik, cn=Magda Laznik, serialNumber=1235636114031
Datum: 2020.11.03 09:08:45 +01'00'

Državni zbor Republike Slovenije
Odbor za pravosodje
gp@dz-rs.si

ZADEVA: **NUJNO: Seja Odbora za pravosodje** – Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPPOKD) – EPA: 1345-VIII – **DODATNO MNENJE**

ZVEZA: Vabilo na sejo Odbora za pravosodje št. 060-47/20-8/1 z dne 20. 10. 2020 in gradivo objavljeno na spletni strani Državnega zbora RS

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je prejel vabilo za udeležbo k 1. točki seje Odbora za pravosodje Državnega zbora RS, ki bo potekala dne 3. 11. 2020 ob 14.00. Obveščamo vas, da se seje v živo za to področje predvidena sodelavka zaradi epidemiološke situacije ne more udeležiti in zato svoje pripombe pošiljamo pisno.

Kot ugotavlja IP, so bili k predlogu Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (v nadaljevanju predlog ZVOPPOKD) – EPA: 1345-VIII, ki je v obravnavi v Državnem zboru RS, podani številni amandmaji, objavljeni na spleti strani Državnega zbora RS[1]. Analiza besedila teh amandmajev kaže, da so bile nekatere izmed predlaganih nejasnosti, na katere je opozoril IP v svojem mnenju št. 007-19/2020/15 z dne 30. 9. 2020[2] dopolnjene. Kljub temu pa ostajajo nekatere pomembne neskladnosti oz. nejasnosti, med drugim glede 4., 20., 22., 26., 27., 28.-32., 50., 57., 63.-66., 67., 69., 73., 77., 79.-82. in 83. člena. Prav tako iz javno dostopnega gradiva še vedno izhaja, da v predlogu ZVOPPOKD niso v celoti preneseni členi 17, 28(2), 40 in 47(5) Direktive.

V izogib ponavljanju IP ne navaja vseh svojih stališč že izpostavljenih v zgoraj omenjenem mnenju IP z dne 30. 9. 2020. V nadaljevanju na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-1) podajamo nekatere najbolj bistvene pripombe glede posameznih določb z neposrednimi posledicami na varstvo osebnih podatkov. IP poudarja, da mora biti vodilo zakonodajalca ohranitev visoke ravni varstva osebnih podatkov v Republiki Sloveniji, kot izhaja iz Ustave RS in sodne prakse Ustavnega sodišča ter Evropskega sodišča za človekove pravice.

K 4. členu

Bistveno neusklajena ostaja točka 20 4. člena predloga ZVOPPOKD – **neustrezno je opredeljen pojem anonimizacija.** To bi lahko imelo resne posledice na celoten prenos Direktive 2016/680, saj se

[1] https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=4C912F3DDEB287FCC12585E000339475&db=pre_zak&mandat=VIII
[2] https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/pripombe/2020/Drzavni_zbor_RS_ZVOPPOKD_mnenje_IP_30092020_koncno.pdf

s preširoko opredeljenim pojmom anonimizacije, **dejansko ži pojem »osebni podatek«, kar bo pomenilo, da določeni osebni podatki** (kot izhaja iz točke 1 člena 3 Direktive) **ne bodo deležni varstva**.

Črtati bi bilo treba del *»ali je to mogoče le z nesorazmerno velikimi napori, stroški ali porabo časa;«*. Glede na razvoj moderne tehnologije namreč ni mogoče niti dopustno, da določeni osebni podatki ne bi veljali za osebne podatke, čeprav sodijo v definicijo osebnih podatkov v skladu z Direktivo. To izhaja tudi iz besedila **Direktive, ki takšne definicije pojma 'anonimizacija' ne vsebuje** (enako velja za Splošno uredbo).

K 28.-32. členu – skupne določbe glede pravic posameznika in postopka pred nadzornim organom

Sprememba naslova poglavja in oddelka deloma naslavlja skrbi IP. Kljub temu v izogib kakršnegakoli dvoma predlagamo, da se tudi 28., 29., 30., 31. in 32. člen dopolnijo oz. vsebinsko poenotijo, da ne bo nobenega dvoma o tem, da so pooblastila IP kot nadzornega in pritožbenega organa opredeljena v teh členih – pooblastila, ki veljajo tako v pritožbenih postopkih v zvezi z uveljavljanjem pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, iz 23.-26. člena kot tudi v postopkih prijave s strani prijavitelja s posebnim položajem po 33. členu.

Prav tako bi bilo tudi za postopke po tem poglavju treba (v 28. členu) določiti (po vzoru drugega stavka 39. člena), da se za vprašanja, ki z ZVOPPOKD niso urejena, uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor ter določiti (kot nova 8. točka v prvem odstavku 31. člena) nadzornemu organu tudi druga pooblastila, določena z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor ter podobno dopolniti tudi 5. točko prvega odstavka 32. člena glede nadzornih ukrepov (in sicer: »*odredi druge ukrepe skladno s tem zakonom, zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor in zakonom, ki ureja splošni upravni postopek*«).

K 76. členu – pristojnosti nadzornega organa

Predlog ZVOPPOKD ne prenaša v celoti določbe člena 47(5) Direktive, ki določa, da vsaka država članica z zakonom določi, da ima njen nadzorni organ pooblastila, da sodne organe opozori na kršitve predpisov, sprejetih na podlagi Direktive, in da po potrebi začne sodne postopke ali v njih sodeluje, da se zagotovi izvajanje predpisov, sprejetih na podlagi Direktive. V zvezi s tem predlog ZVOPPOKD v 10. točki 1. odstavka predvideva zgolj možnost obveščanja in posredovanja mnenja, ne pa tudi, da IP po potrebi začne sodne postopke.

K 77. členu (v povezavi s 23. točko 4. člena) – omejitve nadzornih pristojnosti IP

Ne glede na amandmaje ostajajo že izpostavljeni pomisleki glede nejasnosti definicije kazenske zadeve sodišča in s tem povezanih omejitev nadzornih pristojnosti IP. Nedavna sodba Vrhovnega sodišča v zvezi s tolmačenjem obveznosti pristojnih organov po Zakonu o dostopu do infrmacij javnega značaja, kaže, kako nujno je, da zakon jasno in povsem nedvoumno določa razmerja med sistemskimi in področnimi postopkovnimi predpisi. V konkretnem primeru torej, ali in v katerem delu bi lahko prišle v poštev omejitve glede nadzornih pristojnosti IP za druge organe, kot sta Policija in Državno tožilstvo.

Predlog ZVOPPOKD ne sledi dikciji Direktive (člena 18 in 45), ki se glasi »dejanja obdelave, ki jih izvajajo sodišča, kadar delujejo kot sodni organ.«. Definicija pojma »kazenska zadeva sodišča«, ki opredeljuje mejo organov, za katere velja predlog ZVOPPOKD in mej pristojnosti nadzora IP ni nedvoumna, in sicer zlasti pojmovna zveza »opravljanje preiskave in preiskovalnih dejanj« glede na ureditev predkazenskega in kazenskega postopka v slovenskem pravnem redu.

Ni nedvoumno jasno, ali v praksi lahko pride do situacije, da bi zbirke, ki jih kot upravljavec na podlagi Zakona o nalogah in pooblastilih policije vodi policija, izpadle iz nadzora z vidika zakonite obdelave osebnih podatkov s strani IP, ker bi šlo za podatke, ki jih je Policija posredovala sodiščem ali pridobila na podlagi zahteve sodišča? Te zbirke so na primer: evidenca kaznivih dejanj, evidenca operativnih informacij, evidenca oseb, zoper katere so bili izvedeni prikriti preiskovalni ukrepi, evidenca preiskav DNK, evidenca prikritih in namenskih kontrol, evidenca odrejenih ukrepov sodišč, evidenca zadržanih oseb, evidenca fotorobotov, evidenca operativnih zaznamkov, evidenca gradiv spolnega izkoriščanja mladoletnih oseb, evidenca potnikov, prijavljenih na let (API), evidenca potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR). IP zato ponovno posebej izpostavlja **nujnost ustrezne in jasne ureditve nadzora zakonitosti obdelav osebnih podatkov organov kazenskega pregona (ne sodišč) in v zvezi s tem pristojnosti IP glede nadzora in obravnave pritožbenih postopkov**.

Nadalje bi bilo treba dopolniti opredelitev omejitev nadzornega organa pri izvajanju nadzora obdelav osebnih podatkov in zbirk podatkov, ki se nanašajo na tajne delavce po zakonih, ki urejata naloge in pooblastila policije in kazenski postopek, policiste, ki jim je dodeljena prirejena identiteta, ter policijske delavce tuje države s statusom tajnega delavca po zakonu, ki ureja naloge in pooblastila policije, zaščitene priče po zakonu, ki ureja zaščito prič, in osebe, ki dajejo podatke policiji po zakonu, ki ureja naloge in pooblastila policije. Glede na trenutni predlog bo v praksi glede na predlog ZVOPPOKD v teh primerih v velikem delu obdelav osebnih podatkov s strani organov kazenskega pregona učinkovit nadzor omejen zgolj na primere, ko posameznik že sam ima podatke in na njihovi podlagi sumi na kršitev. V celoti pa je onemogočeno izvajanje nadzora po uradni odlžnosti (ex offo), ki je bistven. Posameznik namreč glede na številne omejitve seznanitve z obdelavami osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj, nikakor ne bo mogel na noben način niti izvedeti, da se morda dogajajo kršitve.

S tem bo bistveno ovirano učinkovito izvajanje pristojnosti nadzornega organa, saj določbe o tem, da nadzorna oseba ne sme vpogledati v del dokumenta ali zbirke, ki vključuje osebne podatke o identiteti zaščitenih oseb, lahko omogočajo nadzorovanim organom neupravičeno prikrivanje določenih podatkov, ki so nujni za razjasnitev dejanskega stanja v zvezi s predmetom nadzora. Člen bi bilo torej treba popraviti, in sicer tako, da bo iz njega razvidno, da bodo nadzorne nadzorne osebe lahko vsaj pogledale v celoten dokument, vendar pa podatkov, ki bi lahko razkrili identiteto zaščitene osebe, ne bodo smele beležiti, kopirati, prepisati ali kakor koli drugače povzemati ali uporabljati.

K 83. členu – prehodna določba glede delovanja nadzornega organa
IP izpostavlja, da ni smiselna določba, da se postopki inšpekcijskega nadzora začeti na podlagi ZVOP-1 končajo po določbah ZVOP-1, saj bo to v praksi pomenilo odrejanje obveznosti, ki so po predlogu ZVOPPOKD drugačne ali celo ne obstajajo več (npr. vpis v register zbirk).

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Poslati:
- po e-pošti naslovnikom;
- v vednost: Ministrstvo za pravosodje: mag. Lilijana Kozlovič, ministrica: lilijana.kozlovic@gov.si in gp.mp@gov.si ter Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice: mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice: nina.kozelj@gov.si;
- v vednost: Varuh človekovih pravic RS: info@varuh-rs.si;
- zbirka dokumentarnega gradiva pri IP.